

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumerează și la poște și la librării.

În Bucuresci

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsicani 35

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Cu 1-a Octomvrie v. 1892

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Abonamentele se fac cu multă lesnătate atât în monarhie, cât și în România prin mandate postale (*Posta-utalvány — Post-Anweisung*).

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulată expediție a foilor.

Domnii abonenți sunt rugați a ne comunica eventual prelungirea localității unde se află și poșta ultimă; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela față, în care li s'a trimis diarul până acum.

Administrațiunea diarului

„Tribuna“.

Stricați cu toată lumea!

Cu multă bucurie vor primi șovinii declarația ministrului de justiție, făcută în comisiunea bugetară a casei deputaților, despre mulțimea de procese politice intentate naționalităților.

Ar fi păcat să le stricăm bucuria, dacă nu ar merge în socoteala unor interese mai înalte, care nu sunt ale lor, nici ale noastre, ci ale patriei întregi. Dar fiindcă sunt, bucuria lor ni se pare ca și a morarului care dă: Ardă moara, numai să ardă și șoarecii din ea.

Prin declarația sa ministrul Szilágyi a promis mult, mai mult decât va putea răspunde înaintea spiritului timpului și înaintea posterității. Este foarte ușor, și pentru moment poate foarte mulțumitor, a spune unor șoviniști exaltați, că ai găsit mijlocul de a rezolva ceștiunea naționalităților, dându-le în judecată pe toate, în credința că astfel vor fi aduse la tăcere. Numai cât își are și treaba aceasta, greutățile sale.

Înainte de toate, ori-cât de lung și de specificat ar fi pomelnicul proceselor ministrului de justiție, adevărul este că împrecusat nu este cutare sau cutare, ci naționalitățile, și anume

toate naționalitățile nemaghiare. Căci nimenea nu va ține, ca se nu mai amintim de „Tribuna“, că procesul intentat „tipografiei care a tipărit Memorandul“ este un proces al acestei tipografii. Nu, ci pur și simplu procesul națiunii române, căci de un pătrar de secol nu s'a servit acțiune, care să fie mai proprie a Românilor, decât tocmai Memorandul.

Asemenea și urmărirea lui „Narodnie Noviny“ este urmărirea națiunii slovace, care în aceste timpuri numai de acest organ este reprezentată în publicitate. Tot așa stă lucrul și cu „Zastava“, cel mai răspândit diar al concetățenilor sârbi.

Prin procesele sale politice guvernul vrea să recunoască că toate naționalitățile nemaghiare sunt adânc nemulțumite și s'au avântat la o luptă energetică pentru revendicarea drepturilor și libertăților care li-se refuză din partea opresorilor maghiari. Dovedește mai departe că în fața mișcării generale a națiunilor nemaghiare stăpânirea nu află alt expedient afară de temniță și de procuror.

Cât de desperat este acest demers înțelege ori-cine, dacă își dă seama că naționalitățile nemaghiare nu sunt nise sfărâmatuiri isolate de oameni, ci mase compacte de popoare, care constituie majoritatea cetățenilor statului. Cu alte cuvinte guvernul voesc să frângă opoziția majorității cetățenilor prin procese politice. Pofim înțelepciune de stat!

Cu toate aceste atotputernicii erei actuale nu vor să înțeleagă pe ce poartă. Nu vor să vadă cât de periculoasă trebuie să fie pentru interesele generale ale patriei comune o politică, care nu numai nemulțumesc majoritatea cetățenilor, ci totodată îi și persecută și îi brutalizează, și mai curând sau mai târziu îi va reduce la poziția nedorită de legitimă apărare, când fiecare va trebui să facă ce poate pentru a-și salva ce are mai scump pe lume.

Mai presus de toate naționalitățile sunt împinse prin atitudinea guvernului a-și strânge legăturile dintre dinsele și a se organiza spre apărare comună contra agresorului comun. Dacă prin urmare astăzi sau mâine această organizare va fi gata și pusă în lucrare, guvernul se nu se mire, și numai sieși să-și atribue meritul cel din urmă că s'a făcut.

Dar' nu numai cu popoarele din regatul propriu dis al Stului Stefan sunt stricați ocărmitorii Ungariei, ci cu toată lumea.

În fiecare zi ne sosesc sciri din care se vede că națiunea croată este tot mai nemulțumită cu situațiunea ce i-s'a creat dela Budapesta. Și în Croația au ajuns lucrurile până acolo, încât membri ai majorității guvernamentale refuză a mai lua parte la lucrările delegațiunii unguresci. Și nici nu e lucru de mirat. Ori-cât de blăjini vor fi delegații croați din partidul așa numit „național“, au trebuit să se revolte și ei de pretensiunile ridicate în delegațiuni de către șovinii maghiari, pentru care nemaghiarii nu mai există, ci numai o Maghiarie, care ar fi foarte frumoasă, dacă ar exista și aiurea, afară de fantasia lor bolnavă.

Asemenea am avut bogate privilegii se cunoaștem și dispozițiile națiunilor din ceealaltă jumătate a monarchiei față cu atotputernicia maghiară. Putem dice fără de a exagera, că afară de partidul speculanților jidano-liberali, și acolo toate națiunile sunt indignate de veleitățile insane panmaghiare ale șovinistilor nostri, și își string rindurile și se organizează pentru a le înfrâna.

Cu privilegiul nebuniilor comise de șovinii din incidentul sârbărilor kossuthiste din urmă, am vădut că și cercurile armatei comune, care altcum nu se amestecă în afaceri politice, s'au vădut silite a lua poziție contra spiritului antidinastic și revoluționar care emană din toate mișcările șovinistilor.

Ear' dacă ne dăm seama că prin sârbătorirea dușmanului neîmpăcat al dinastiei, Maghiarii nici nu pot și nici nu vor să se însinue în bunăvoința Tronului, atunci neapărat, deși cu multă îngrijire, trebuie să ajungem la rezultatul fatal, că nu este factor în lungul și în latul acestei monarhii, cu care stăpânitorii actuali ai Ungariei se nu-și fi dat cea mai bună silință de a se strica cu deservire și din temelii.

Și așa stând lucrurile trebuie să ne întrebăm: pe cine voesc ei să se razime, fie și numai în timpuri normale de pace, ca să ducă țeara, sau fie și numai națiunea lor proprie, la prosperare și fericire? Dar' apoi în timpurile grele, de care ne pregătim, pentru-că scim că au să vină cu fatală necesitate, ce vor face atunci? De unde vor lua brațele, piepturile și mijloacele pentru a apăra patria, de ai cărei exclusivi stăpâni s'au declarat, călcând în picioare și desconsiderând drepturile și pretensiunile majorității locuitorilor ei?

Din temniță?

În adevăr, dacă le ținem în vedere toate acestea, aflăm că sunt puțin de invidiat mândrii nostri „stăpânitori“.

Contele Szapáry la împăratul Wilhelm. După-cum i-se raportează din Viena lui „Pester Correspondenz“, din părțile cele mai competente s'a pronunțat părerea, că ființa de față a ministrului-președinte contele Szapáry la întâlnirea monarhilor în Schönbrunn este foarte de dorit. Altcum Exo. Sa cu acest privilegiu nu a avut să satisfacă numai datorințe de reprezentare, ci totodată să raporteze Maiestății Sale Împăratului și Regelui Apostolic despre afaceri curat unguresci foarte importante. Credem bucuroși că afacerile unguresci „foarte importante“ au trebuit să fie atinse în convorbirile celor mai înalți factori din tripla alianță...

Românii din Banat persecutați pentru Kossuth.

Oravița, 12 Oct. a.

De când cu dizolvarea adunării învățătorilor dela Ciocova, șovinii maghiari au început mereu a ne prigonii și pe noi, Românii din Banat.

În 9 Septemvrie a. c. o societate românească ne-am întrunit din întâmplare și ne petrecem la o masă în localitățile bereriei din Cielova-Mont., comună montanică, locuită în partea cea mai mare de Români, și situată în apropierea Oraviței, comitatul Caraș-Severin.

Dinadins societatea noastră nu s'a ocupat cu lucruri politice, pentru-că mai toți din meseri eram oficanți publici și ca atari în timpurile acestea critice nu ne era de nici un folos politica.

Un tânăr din societatea noastră a spart sticla portretului lui Kossuth ce spânzura pe perete. Fieresc că această întâmplare n'a putut altera pe nici unul din societatea noastră, pentru-că făptuitorul s'a declarat a plăti ospătarului prețul sticlei.

Dar' cei cu meritele patriotice au colportat prin toate țările, că în Cielova s'a făcut demonstrațiune contra statului și s'a comis „lesa Maiestate“ (Kossuth? Rad. „Tribunei“) de către Valahi.

Au și luat notițe despre aceasta foile „Magyar Hirlop“ și „Südungarische Reform“.

Un subjude reg. cu un vichenotar și cu întregul despărțământ de gendarmi din Oravița au alergat la fața locului, au luat protocol cu birtagul, care a fasonat ca într'a-adevăr s'a comis „lesa Maiestate“.

În urma acestora s'a făcut aretarea la procuratură și la fșispân, care numai decât a suspendat pe notarul comunal și pe un adjunct notarial care i-au pretrecut în societatea

noastră. S'a ordonat mai departe din partea autorităților politice cercetări disciplinare și investigațiuni peste investigațiuni, dar' afară de birtag toți am fasonat conform adevărului, că numai sticla dela icoana lui Kossuth s'a spart, celelalte sunt numai scornituri cu scop de a ne periclita viitorul.

Civilizatorii Orientului însă, ca bag-seamă să aducă jertfe de Valahi la a 90-a aniversare a lui Kossuth, nu au dat creștământ la 17 măriuri, ci au rămas pe lângă aserțiunea birtășului și stăruiau din toate puterile, că și cei nesuspendați, între care și 3 învățători de sub patronatul societății căilor ferate de stat, s'au pierdă posturile, dar' i-au pus pofta în cuiu, căci adevărul a triumfat și anume: ni-a venit la cunoștință că birtășul, Șvab de naționalitate, numai fiind intimidat și instruat din partea romanofagilor a fasonat fals.

Procesul de sigur credem că se va sista și cei suspendați se vor repune, dar' cei asupriți își vor sci trage socoteala cu minciunii și calumniatori.

În sfârșit pentru orientarea publicului s'a trimis atât la „Magyar Hirlop“ cât și la „Südungarische Reform“ o rectificare prin care le-am rugat să desmintă notițele referitoare la afacerea noastră, dar' ni-s'au refuzat din amândouă părțile. Mai la urmă am recerast redacțiunea dela „Magyar Hirlop“ pentru extradarea corespondentului respectiv, ca să poată da satisfacțiune, la ce ni-s'a răspuns în mod negativ.

Unul din cei asupriți.

Sfințirea unei biserici românești în comitatul Ugocea.

Turța, 9 Octomvrie n.

Dați-mi voe a Vă cere ospitalitatea pentru următoarele modeste șiruri:

Azi s'a ținut în această comună sfințirea bisericii renovate, din care pricină s'a adunat o mulțime mare de Români din toată împrejurimea, ba chiar și din locuri depărtate, popor și inteligență. Întâmplarea aceasta merită să fie publicată din mai multe considerațiuni.

Voiu fi real, nu voiu ostent publicul cu descrierea plaiurilor mândre, că pe ce dealuri mândre și sub ce păduri tufosase se întinde această comună, nu voiu dice nimica nici despre bogățiile ei trecute, ci amintesc numai că comuna aceasta e situată în comitatul Ugocea, aproape de Tisa, hotarul dincolo de care nu mai răsună „limba dulce și frumoasă“ de care nu mai răsună „limba dulce și frumoasă“. În micuțul acesta de comitat, care stă din două pretoriate și despre care se dice cu un fel de satiră ori poate batjocură că „nou coronat“ sunt șapte comune românești, situate una lângă alta: Turța, Gherța-mică, Gherța-mare, Bătarci, Comleșuș, Tarna și Valea-seacă.

Porporațiunea e curat românească, afară de mulțimea de Jidovi bogăți, care sunt domnii

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Anacreontice.

I.

Să culegem dară boabe,
Și din boabe facem vin,
Ce desleagă inimi roabe
Și adrebesce-ori-ce suspin.

Căci 'mi-e mândra 'n fruntea mesii,
Lăutari pe strune trag:
Trag cu foc hora miresei,
Eu ascult cu-atâta drag!

Sus pe dealuri, curg isvoare,
Și 'n butoaie sforăesc,
Ear' în mintea-mi călătoare
Mii de gânduri se opresc...

Dar' tu, mândră, ține-ți treaba
Și-mi dă gura-ți s'o sărut,
Tânguirea e de geaba...
Nu-i nimica de temut.

II.

Când vinul cade 'n spume
Să mor? de ce să mor?
Când mândra mea cu glume
Mi alungăa frunzei, nor...

Azi nu-mi aduc aminte
De crucea cu lozar;
Ear' negrele morminte
Din vis încă n'i dispar.

O'a mândrei negre plete,
Obrazul 'mi-l cuprind,
Cu gura-i să mă 'mbete —
De-amoru-mi să mă vînd.

Culegem dară via
Și o mândră mă iubim;
Căci vin dela Bochia
De bem ne veselim.

Gavril Bodnar.

Peste virfuri.

Peste virfuri de răchită
Se ridică luna plină,
Vino să fugim, iubito,
Unde lumea-i o grădină.

Unde ziua te umbrește
Baldachinul lat de foi,
Unde nu se 'ngălbinesce
Codrul verde ca la noi.

Unde noaptea stele pică
Și s'aniină 'n pîrul tău,
Unde nime n'o să-ți dică:
A iubi că este rău.

Peste virfuri de răchită
Se ridică luna plină,
Vino să fugim, iubito,
Unde lumea-i o grădină.

Maria D. Cufanau.

Manuscriptul.

— Novellă —

de

Jacques Normand.

...În ziua aceea Iulia Deschamps, acea artistă plină de grații și frumseță, era tristă. Ea, vesela ființă!

Rolurile atât de frumoase, creațiunile atât de visate, îi erau răpite și date cui? Laurianei... o artistă de a treia ordine...

Înaintea ferestrii, se afla un biuromic, se duse de scris iute: „Dragă Conte!“ Sânt șese luni de când dăci că mă iubesci. O cred astăzi; vino deseară la gară, de mă întâlnește, să plecăm împreună acolo... unde vei voi. Renunț la teatru. La revedere. „Iulia“. — Pe plic scris: Domnului Conte Zaroff.

Era renunțarea la viața cinstită, cariera-i sfărâmată, o altă lume de aventuri și rușine i-se deschidea, dar' ce-i păsa?

— Iute la poștă! strigă ea femeii sale din casă.

Dar' cum aceasta hesită din presimțirea ce avea; Iulia repetă:

— Du-te, îți dic.

Femeia abia eșise, când se întoarce: — O cartă a unui domn ce insistă să intre cu ori-ce preț.

— Cu ori-ce preț: cine-i (cetind) Pierre Durend; imi aduc ceva aminte, dar' nu știu, când...

În același timp se afla în fața unui tânăr; s'arac cu aerul umil și timid.

— Dar', domnule, această insistență e de nesuferit.

— Iartă-mă, domnișoară... Iartă-mă...

— Dar' în sfârșit, ce vrei?

— Nu vî amintiri de...

— Da, da... dar' putem noi oare ceti toate câte ni-se aduc, și apoi la ceebun a usa viețua lucrând, învățând?

Tînărul plecă trist capul. O durere mare îl cuprinsese: iluzii, speranțele cu care trăise atâția ani, sburaseră, nici urmă nu le rămase...

— Atunci dacă am pierdut ori-ce speranțe, sînteți bună a-mi înapoia manuscrisul?

— Manuscrisul d-tale... dar' nu știu unde-i, dle, dar' dacă vrei, să căutăm. Și căutând printre lucruri:

— Vezi, plec în Paris... pentru cîtva timp... dar' care 'ți-o fi manuscrisul... (și iritată) mare, mic, roșu, albastru, vorbește odată!

Tînărul spăriat:

— Format mare, couverta albastră....

Dar' deodată în fundul lăzii, învălind ceva zări o hârtie mototolită, lamentabilă... fără îndoeală manuscrisul! O rușine o cuprinsese gândindu-se în ce fel trebuia să redea caietul tînărului, acest manuscris pe care din năcaș, plictisală și lucru nu putuse să-l cetească...

Desprinsese iute hârtia care învălîia obiectul și lăsând se cădă 2 papuci din ea pe parchet, întinse tînărului caietul, care într'a-adevăr era de format mare.

— Asta e?

Roșu, cu lacrimile în ochi, îl privi un moment, bietul băiat, dar' deodată brațul strînse manuscrisul și indignat dăse:

— Da! domnișoară! asta e! ceea-ce am scris cu cel mai bun din sufletul meu, care 'mi-a răpit atâtea nopți, ceea-ce am trăit, și pentru-ce?... pentru-ca într'o zi acest copil al frigurilor mele, al gândirii mele, al sufletului meu să servească a învăli papucii unei comediantes!

Iulia se redeșteptă, tremurătoare:

— Da! o comediantă!... E singurul nume pe care-l merită o artistă, care nu se sinchisește de arta sa... Lucrul meu e rău poate, dar' creându-l m'am gândit la d-ta, am visat un rol demn de d-ta, trebuia să cetești acest caiet, evitându-mi un așa răspuns în numele carierei dumitale, artei dumitale!

Iulia, amintindu-și de trecutul ei amor, răspunde cu un ris nervos:

— Arta, dragul meu? Crezi d-ta în artă? Ești copil. Așa că nu există artă azi; există negoțul; nedreptatea și protecția. Trecutul meu, cariera mea?... Imi apasă greu, acest trecut; sînt sătulă de această carieră, și nu voiu fi fericită decât când o voiu părăsi, căci n'am simțit în ea decât amări-

situațiunii, pentru-că pot. Poporul acesta, care întru nimica nu se schimbă de cel din nefericită. „Teara-Oașului” nici la port, nici la frumusețea și plăcutul dialect oșene, pe cât e de viguros, înalt ca bradul și robust, pe atât și de rămas înăpoi. Numai bieții Ruteni de prin Verhovina și Ung mai sînt așa, fără pic de poleire, fără nici un strop de cultură.

Ba totuși au un fel de cultură antică, veche ca sângele lor, portul curat și nefalsificat încă, mai ales portul femeiesc, ori al câte unui flăcău mai voinic. Nu cred să veți țesături mai frumoase de în sau cănepea udeve, și nici broderii mai cu gust și mai antice. Pînă apoi poate numai muierile acestea o știu înălbi, și nu-și închipuiesc zăpadă mai albă decât albiturile lor, când sînt curate. E încântător, ceva fericit într-un adevăr, să-ți vezi cete-cete pe lîngă biserică, ori scoborîndu-se printre grădinile verzi. E frumos să-ți vezi în di de Duminecă, — dar numai atunci, ori în „prasnuc”.

Afară de aceste, de port și dialectul lor original, nu mai au nimica, de nu vîștile care sînt stralucit cel mai cald al bogăției Jidanilor, straturi care au fost încălțate de noi chiar create prin indolența acelor, în mînile cărora a fost depusă soarta acestui popor vrednic de altă stare mai bună și soarte mai umană. Că lăsată a fost poporațiunea această pradă celor mai diavolești exploatare, va recunoaște și se va convinge ori-și-cine, care privește și studiază starea lor fatală în care trăiesc. „Părinți” gândesc și-și au închis ochii la toate nelegiuirile administrației exploatare și a lipitorilor, pe cât de sporici pe atât de cuterețori sau șireți. Ca cororană a venit setea maghiarilor a guvernului sovinit și a sistemului actual, ajutor de societatea agresivă maghiară, ca după axioma acceptată și practică cu atîtă tenacitate vrednică de imitat în procesul apărării individualității noastre naționale, să-și strafeorme și limbă și inimă. În Turțu și Tarna-mare sînt deja școli spre scopul acesta, școli maghiarizatoare create de stat, și a trebuit să ajungă lucrul pînă aci ca să se trezească și Românii acestor plaiuri.

Și tot Românul de prin aceste părți, ba și marele public are cunoștință despre luptele ce cu atîtă vîlvă și curagiu a susținut fostul paroh al Turțului, părintele Napoian, în contra agresiunii puternicilor țilei și tendențelor lor de corupere maghiară, și un bun augur este pentru cau a românismului din Ugocea, că în toate parochiile de aici sînt preoți noi, cu inimă și suflet curat românesc, cu interes și zel pentru cauza noastră națională. Se și ved deja rațele unei ere mult promițătoare. În amîndouă Gherțele abia în anii trecuți s-au ridicat școli adevărate frumoase, aranjate după toate trebuințele și prescripțiile pedagogiei și ale dispozițiilor instrucțiunii publice. În Turțu s'a sistematizat, după crearea școlii de stat, și un al doilea pot de dascăl român, respective o a doua școală confesională, instrucțiunea și creșterea poporului și în celelalte comune ia un avînt mai îmbucurător așa că e nădejde a pute vedea cu timpul schimbată fața posomorită a situațiunii actuale. Când preoți ce domnul Ioan Pop (Turț), Iacob Pop (Bătar și filiala Comleuș), Emanoil Pop (Tarna mare și filiala), sînt puși de a fi părinți la acest popor, se fim convingi că progresul numai bun și românesc poate fi; și protopopul tractului, dl Ioan Herbae numai a-și gratula poate, că are colegi, cu care activitatea sa și-o poate fructifica după dorul inimii și datorința ce trebuie să aibă. Și dascăli sînt mai toți din gene-

rațiunea mai tină, care nu numai că au pregătiri moderne, dar au și inimă în fundul lor cu dorul de a vedea îmbunătățită soarta bietului popor. Dacă raporturile dintre dascăli și directorii lor vor lua un fundament și o cale mai sănătoasă, progresul nu se poate discuta. Să sperăm că așa va fi.

Ce a lipsit cu deservire dintr-o Românie de aici este că nu s'au pus încă în acțiune solidară cu acțiunile de felul politic ale întreg corpului național.

Nirul și Sobolciul, părțile acestea într-adevăr expuse și periclitare ale românismului, eată iau parte activă și solidară în toate luptele noastre naționale, și Ugoceii numai să n'au motive ori sentimente de a se uni în cugete și simțiri cu frații lor din celelalte părți? Sau prietenia cu Szentpály și cu celalalt „y” și „ty” se fie motivul că pînă acum i-am văzut numai locurile deserte în afacerile și luptele noastre politice naționale.

Nu ne vine a crede. Și nu ni-ar plăce nici aceea ca să le atribuim nepăsare, ori indolență chiar față cu treburile publice românești. Dar în fașă de dezvoltare sînt frații noștri Ugoceii, pentru-că numai abia de ieri trăiesc, pentru-că numai abia de ieri au luminile care atîta li-au lipsit.

Dar se vorbesc acum și de stîntirea bisericii pompoase. Sînt 50 de ani de cînd s'a edificat această biserică și s'a sfințit de mai multe ori, de atîtea ori de câte ori s'a reparat, fiind zidită și în loc rău, în un virf de dămb, împregiat de cimiter, dar fiind clădită de sigur rău din fundament. Acum după-ce a a stat închisă de vre-o 4—5 ani de frică că s'ar urni, s'a reparat de nou afirmative radical, și cu spese considerabile 6—7000 fl. De ce ar ca să fie statornic lucrul.

S'a așteptat la actul sfințirii Ilustritatea Sa episcopul diecesan, dar n'a ostenit a lua parte și a-și visita această parte a eparchiei Sale, care n'a vădit încă episcop, și episcop român sigur că nu, dar poate că n'a putut, e ocupat cu alte afaceri, prea mult i-se ocupă preoții cu politica, și vede și administrația diecesei e împedecată și are năcaz a o despedeca. Da.

Binecuvîntarea a servit-o dl protopop tractul cu asistența preoților din tract și din alte părți.

Era frumos acest act divin, ba ce e mai mult, partea cea mai considerabilă a dat coral bisericească român din Sătmăr. Se poate? Da.

În orașul Sătmăr, unde ai cugeta că a perit, s'edice așa, toată viața românească, trăiesc o mică ceată de bărbați, cu nobilă inimă românească în piepturile lor, care vreau a trăi și a se ocupa românește. Și s'a constituit în cor; cor în înțelesul strict al cuvîntului, și cîntă atît de frumos, cu atîta școală, încât merită nu numai toată atențiunea, ci și toată lauda, chiar și din partea priecătorilor în ale artei musicale. Și acest cor a cîntat la această sîrbătoare, a cîntat cu atîta succes, încât a lăsat urme neperitoare în inimile ascultătorilor pioși.

Și cîntă acești bravi Sătmăreni nu numai imnuri dumnezeiești, ci și naționale cu asemenea artă și cu puternică vîlvă națională. „Dă-teaptă-te Române”, „Latina gînt”, „Tricolori” și „Sus opincă”, cu care ne-a delectat în petrecerea socială, își umpleau sufletul și inima de cele mai nobile simțiri. Lauda se le fie, și laudă și recunoștință mai presus de toate bravului lor conducător, dlui profesor de religie și limba română la gimnaziul superior regesc din Sătmăr, domnul Ioan Hozaș.

— Bine, buna mea, bine... rupe-o!... Tinere, arta m'a învins.

II.
Piesa lui Durand a reușit splendid; autorul și-a ajuns scopul.

Cât despre Iulia, ea și-a îndeplinit visul. Ea se enumără printre marii artiști și este căsătorită cu unul din camarazi ei, un tîner demn și pe care îl iubă demult.

Dilele astea, Durand „autorul ei”, precum îi dăce ea, veni s'o vadă pentru afaceri de teatru. El o găsi în interiorul seu fericit și liniștit legănînd un draguț copil vîciu.

— E tot una, dăce ea a tot discutînd, într-o zi „mi-ai dăce „comedianță”.

— Mărturisesc că aveam dreptate, bistul meu manu cris mototolit, îmbucăci... în fundul lăzii d tale, cu couverta sa albastră. Învelind papucii d tale, s'ormana couvertă albastră... dar într'adevăr ce aveai atunci?... erai nervoasă, desperată... exaltată.

— Aveam un acces de friguri morale, dragul meu, era singurul pe care l-am avut în viața „mi, și sînt foarte sigură că va fi și ultimul.

Și tinera femeie, la această amintire depărtată, surise cu un zîmbet vag, stringîndu-și mai mult la pieptul seu micuțul admîrit.

După actul sfințirii oaspeții au fost întruși la masa ospitală a domnului preot al Turțului: Ioan Pop. Era să se întoarcă țeara. A fost de față și domnul vicecomite al Ugocei, și apoi unde și numai un „Halotkein” e de față, trebuie să fie pricină, da încă un vicispan? Un preot (Român și el) s'a pus a toasta, rogu-mite, unguresce.

Publicului nu i-s'a împărat de această „înbunare” și și-a manifestat dorul în direcțiune contrară, strigînd de vre-o câteva ori „Să audim!” Ba un brav tîner s'a încumetat a exprima cuvîntul „românește”! Celelalte le puteți ști fără carte. Noroc că sîntem, și toată societatea, afară de vicecomite, pretor și subpretor, a fost românească că de, dacă eram filii și nepoții lui Bendeguz și ei trei români, apoi și în cazul întors s'ar fi întemplat lucruri civilizatoare de Orient, dar așa afară de o supărare arogantă a „diregătoriei”, nu s'a întemplat nimica.

M'am întreținut și cu poporul mai mult timp. Dori-am să-l cunosc și să-l știu din chiar spusele lui. Apoi, de, nu e nici mai bine și nici mai rău ca în alte părți românești. „Nu mai învingem. Nu mai putem”. Stăpînirea, dăjdurile și fărădelegile și pe aici ca prin alte ținuturi. Ba „mi a amintit și cazul suspendării preotului din Șeșeci Dr. V. Lucaci”. „Dreptu-i domnișorule, că să hie luat vîlădica din Gherla patrahirul dela popa ala din Șeșeci?” Și mă umia indignațiunea și conștinerea lor față cu acest act brutal s'irșit de după altar de sub mitra arhierescă. „Acum sîntem de batjocură la „Lutyini” și la Jizi, că ni-o spus fisolgăbiru, că pe toți popii i-or lipi și că i-or bîntăi de se vor împotrivi lor, că muzai să facem așa cum ei poruncesc, că veți și vîlădicu și patriarcul, așa fac cum ei vreau”.

E grozavă dar și periculoasă conștința poporului în toate părțile pentru acest act nesocotit al episcopului, și numai acela scie că ce e, cine cetesea termometrul simțirii și dispoziției lor dela chiar inima lor. Dar ce-i pasă de aceste vîlădicu din Gherla? „Tekemeko”

Ei, și n'a fi bine.

De față.

Afaceri învățătorești dela Arad.

De lîngă Șiria ni-se trimite cu data de 12 Octomvrie n. următoarea scrisoare:

În nrul 213 al prețutului D-Voastre diar cetii o corespondență dată din Arad despre adunarea generală a învățătorilor maghiari din comitatul Aradului, ținută în Arad la 21—23 Septemvrie a. e.

Întreg cuprinsul acelei corespondențe, fără îndoială, mărturisesc că e scrisă de un Român îngrijit de soarta școlilor noastre și a învățămîntului nostru confesional-național, și plin de durere, vîndînd poate chiar pe colegii sei între cei rătăciți care aleargă fără rușine, fără mustrare și temere de desprețuirea neamului lor acolo unde contra școlilor noastre, contra învățămîntului nostru, contra dezvoltării noastre naționale și contra vieții noastre se ascut armele; aleargă și se înșiră în tabăra celui mai mare inamic al nostru așteptînd laude și destinații pentru faptele lor „patriotice” și viu interes pe terenul didactic.

Corespondentul și-a făcut datoria comunicînd în raportul seu și numele acelor rătăciți ca să fie bine cunoscuți de publicul românesc în genere și în special de aceia, cărora li-s'au angajat cu devotament pentru buna creștere a băieților lor, ca să scie în ce mîni a încredințat nobilitarea giușășelor mîlădite, și să scie ce lupi au chemat să le păzească turma.

Neamul românesc! vei mai pute numi de fii ai tîi pe aceia care te batjocoresc și rușine îți aduc? Trecutul tîu e strălucit, prezentul măreț și viitorul rađe de aur e, ear' numele tîu faliic și „măndru-i între gînte! Și tu vei pute răbda ca infamii să-ți mîngăească? Desprețuiesc-i și deneagă-le aceasta, căci aceasta-i dreaptă răsplătă acelor care pe tine te desprețuiesc!

Pînă aci sînt de acord cu corespondentul D-Voastre, on. redacțiune.

Dar' nu pot lăsa neatîncă alusiunea făcută dlui protopresbiter G. Popovici, atunci cînd vorbesce despre nemernici, care tradă o ură personală numai ce poate ave corespondentul față cu persoana atînsă și aceasta me îndeamnă să reflectez la coresp. amintită.

Îi va fi imposibil coresp. ndentului să motiveze aceasta cu altă împregiurare, decât poate cu aceea, că dl George Popovici ca inspector e prea blînd față cu supușii sei pe contul energiei sale în această calitate; dar' nici această împregiurare nu poate admite o acuză ca cea (indirectă) a corespondentului.

Să spun ori-cui că ce om e dl G. Popovici ca Român (căci aici țintesc alusiunea corespondentului) nu cred de lipsă, dar' nici d-sa n'ar voi, căci cei demni o știu aceasta — și ei deajuns; ear' ținuta dlui protopop de

pînă acum ca Român pe nimeni nu poate îndreptăși să l' atace direct ori indirect.

Prin urmare alusiunea malicioasă și cum se pare purceasă din ură personală, din corespondența „Tribunei” nimic nu poate detrage din meritele dlui G. Popovici ca Român, precum nici împregiurarea că rătăciții învățători sînt parte din inspectoratul d-lui nu i-se poate atribui de păcat, pentru-că (aplicînd aci cu tot dreptul dicala Românului) „Din cîne nu vei face clisă”; ear' aceea care n'au genare, rușine și teamă de desprețuirea neamului lor cum vor roși de o singură persoană!?

Fulgerul.

Din parte-ne adăugăm numai atîta, că în menționata corespondență din Arad dl protopop George Popovici, membru distins al partidului național, nu a fost atacat nici chiar indirect, căci în adevăr nu d-sa poate fi învinovățit pentru atitudinea unor învățători rătăciți, care sînt ei — ori ar trebui să fie — destul de maturi ca să vadă la ce ajung vîrîndu-se între Unguri, dîndu-se la fapte pe care dl protopop al Șiriei de sigur le condamnă tot așa de aspru ca noi.

CORESPONDENȚA

„TRIBUNEI”.

Blaj, 10 Octomvrie n. 1892.

(Reprezentățiune teatrală de diletanți.) Fă-

cîndu-mi-se cunoscut încă în anul 1891 că „Asociațiunea transilvană pentru cultura și literatura poporului român” își va ține adunarea sa generală pe anul 1892 în opidul nostru, numai decât am și luat unii dintre meseriașii români inițiativa de a compune și înființa o societate de cîntări, ca să arătăm și noi scumpei noastre inteligențe, care este adînc mișcată și tare interesată de a-și pute alcătui în națiune și o atare clasă solidă, bună și sănătoasă, ne-am angajat și noi a lucra și a dovedi, împintîndu-ne cu toții din toate puterile noastre spirituale și materiale spre a pute cu oare-care foc de iubire și zel îmbrățișa și amusa pe acel scump public, despre care nu dubitam că-și va pregeta a ne fi onorat cu prezența din cele mai depărtate colțuri locuite de Români și a concurer cu denarul seu, jertfîndu-l pe altarul cel sfînt al națiunii sale. Este ușor de creșut că la o poporațiune de 1888 de suflete numărul nostru al meseriașilor români nu putea fi mare, însă ne fu mare simțămîntul de recunoștință și venerațiune față cu acele umbre mărețe care au ajutat și spriginit prin stipendii pe miserii noștri învățăcei români dedicați meseriilor. Am vrut ca să-l surprindem pe unii din acești patroni care încă trăiesc, ca să poată dice cu poetul:

„Mi am vădut visul cu ochii
De-acum pot să mor fericit,
Astăzi lumea ne cunoaște,
Român dice, viteaz dice”

că sîmînța care au sîmînat-o părinții noștri, din care cea mai mare parte poposea în dor sub reci morile, a fost sîmînată într'un cîas bun și a picat și într'un sol gras și fructifer. Dar' ce să facem, dacă Atotputernicul cerea a voit și noi am trebuit să îndurăm, că cel dintîiu scump și mult adorat cap al confesiunii noastre gr-cat. și unul din pilastrii și primii membri ai acestei mari corporațiuni române ne-a părăsit, ne-a lăsat, s'a amula din mijlocul nostru și s'a dus în locul cu verdeață, unde nu este durere și suspin, a murit marele Român Dr. Ioan Vancea de Buteasa, care din masa poporului ridicat, toată viața sa a muncit, jertfîndu-o neînterupt și noaptea pentru salutea și fericirea poporului seu cel scump și iubit? Fie-i țîrina ușoară! Văduvita bisericii gr-cat. și popor român din Carpați și pînă în Tisa, ai rămas orfan în cele mai critice zile și de grele încercări! Această pierdere nereparabilă care ni-a sîngerat la toți inimile, ba chiar ale tuturor Românilor din regatul Stului Stefan, ne-a făcut cu adîncă jale să îmbrăcăm vestmîntul de doliu, ba să respingem și țînera „Asociațiunii transilvane” din opidul nostru, prin urmare dar' am dat acea reprezentațiune teatrală și cîntări, menită pentru „Asociațiunea transilvană”, în 1 Octomvrie a. e. în hotelul „Univers”.

Venitul total a fost de 90 fl. 40 cr. Spesele 69 fl. 61 cr. Rămîne venit curat de 20 fl. 79 cr. Care venit curat s'a și depus la institutul de credit și economii „Patria” în Blaj spre fructificare pînă la o eventuală trebuință. Comitetul nostru provisor, deși adînc mișcat pentru pierderea bunului nostru părinte, a fost magnetizat prin îmbrătoșarea on. public care nu a cruțat nici timp și nici denarul seu, venind o cororană frumoasă de inteligență spre a ne îmbrătoșa, a ne mai întări inimile și a alunga suspinele. Vă mulțumim cordial, onorat public pentru bunul sprigin ce, ni-l-ați dat prin cumpărarea de bilete și prin înfișarea d voastre, precum și maritimogilor suprasolvenți, ale căror nume le eternisăm în cartea de aur și analele noastre spre recunoștință nepoților și viitoarelor generațiuni.

Reverendisimul domn canonic Elie Vlăsa 20 cr.; dl Ioan Orga, v-rector 1 fl.; dl Victor Turcu 60 cr.; dl Dr. Augustin Bunea 20 cr.; dl Dr. Alexandru Pop 20 cr.; dl Flaviu St. Șulț 1 fl. 20 cr.; dl Dr. Isidor Marcu 1 fl. Suma 4 fl. 40 cr.

În fine mulțumim coriștilor și diletanților pentru ținuta lor bună, precum și dlui Emil Ștefanuț pentru instruarea în cant, ear' dlui Augustin Coltor în arta teatrală, poftindu-vă ca bunul D-șeu fatighe d-voastre să vile încoroneze cu laurii nemuririi.

Blaj, în 10 Octomvrie 1892.

Pentru comitet:

Teodor Onișor,
președinte.

CRONICĂ

Comisiunea economică a camerei maghiare a ținut alaltăieri o sedință sub preșidul contelui Teodor Andrassy, în care s'a continuat desbaterea specială asupra proiectului de lege despre scutirea funcționarilor industriali și dela fabricii și despre inspectorii industriali.

Numire. Practicantul în drept Desider Porfi a fost numit subnotar la judecătoria cerc. din Aradul-nou.

Transferare. Sublocotenentul Alexandru Tripoș dela judecătoria cerc. din Sânt Nicolau-mare a fost transferat în aceeași calitate la tribunalul reg. din Chichinda-mare.

Ministrul Bauer și Iuliu Horvath.

În sedința de ieri a comisiunii pentru armată a delegațiunii ungare Bolgar a cetit o scrisoare a lui Iuliu Horvath în care acesta a pretins deslășiri dela ministrul de războiu în privința declarațiunilor acestuia din sedința premergătoare privitor la cestiunea ierbi de pușcă fără fum. Ministrul a răspuns că el nu cunoaște pe Horvath nici foaia lui și a răspuns la întrebarea lui P. L. k. y. Ministrul scie că se fabrică o iarbă de pușcă care nu stă deloc înăpoia altei ierbi de pușcă fără fum. După aceste s'a trecut la ordinea d-iei.

Diurnele de deputat dietal puse sub execuție. La sfîrșitul ultimei sesiuni dietale prezidentul camerei maghiare a fost transpus comisiunii de incompatibilitate mai multe casuri în care diurnele deputaților erau puse sub execuție de mai mult de trei luni. Comisiunea a avisat pe respectivii deputați să-și reguleze afacerile. După cum anunță „M. Hir.” dintr-o parte acești deputați nu și-au putut regula afacerile nici după timp de o lună, dar' cu toate acestea comisiunea a amînat aducerea hotărîrii pe toamnă. De atunci unii deputați și-au rangăit afacerile, alții au murit, așa că comisiunea nu se mai simte datoare a se ocupa cu această afacere.

Adunarea de controlă la honveđi.

Din cauza epidemiei holerei ce bîntue în statele învecinate, ministrul de honveđi a ordonat ca honveđii aflători în Germania, Austria și peste tot în străinătate să fie dispensați de adunarea de controlă din estan.

O întîmpinare. Referitor la o corespondență publicată în foaia noastră primim următoarele: În nr. 214 al prețutului diar „Tribuna” corespondentul „Fulgerul” scrie într'altă că în cafeneaua din Șiria în 19 a l. e. în companie cu alți nedemni, și subscrisul nu m'am genat a asculta toate pronunțate pentru Kossuth, a b_e în onoarea și sănătatea aceuia, și că am avut ânger de a striga „Eljen Kossuth!” și a intona „Esk eső karikára”. Cât despre alții treaba lor, cât despre mine acum la rîndul meu, observ că cele scrise despre mine nu corespund cîtășu de puțin adevărului. Fapt e, că în d'ua numită am fost și eu la cafenea, dar' celelalte învinuiri care le mai înșiră corespondentul înocătrivesc persoana mea, le resping eu cea mai mare indignațiune. În cas de lipsă voiu servi cu dovezi. Șiria 27 Septemvrie 1892. Alexiu Dobos, nvățător

Necrolog. Din Mramorae primim următoarele rînduri: Iuliana Manciu, soția învățătorului Ilie Manciu din Nicolînul-mare, comitatul Timiș, în etate de 39 ani, după lungi dărerî și-a dat sufletul atotputernicului D-șeu în 25 l. e. noaptea la 2 oare, deplîngîndu-o soțul ei iubit și 3 fii, Ioan, gimnast în a 8-a clasă, ficele Lucreția și Emilia, sora defunctei, Persida cu soțul ei Adam Bojiu, ca ginere, frații: Isaila, Pavel și Petru David, și alte rudeni și canosovți. Fie-i țîrina ușoară și memoria eternă. Rămășițele defunctei s'au înmormîntat la 27 Septemvrie d. a. la 2 oare în cîmîterul gr-or. local. Funebrarea s'a făcut de on. domn paroh Nicolae Pinciu, ceremonie executate de domni învățători Vasile Popovici, Demetriu Patcu și coral vocal al plugarilor. Pe această cale vim jalenici tînguitori ai defunctei a-și exprima mulțumita, pentru onorul făcut cu această ocaziune, onoraților domni parohi, domniilor învățători și coralui vocal, vrednic de laudă, care cu cîntările lor frumoase scofînd multe lacrimi din ochii celor preșenți și în fine exemplarului public Nicolae, care bîtrăn, tîner, mare și mic, luînd parte la petrecerea defunctei pînă la locul de odihnă, se vede cum își iubesc preoții și învățătorii. Rămân aplecat Adam Bojiu, inv. comunal.

Moralitatea în Ungaria. Drept dovadă căt progres cultural și moral face Kultur-egyilet-ul, se poate aduce și cazul infiorilor dela Szent-János, unde proprietarul țeran Klein János a spîndurat pe trei băieți ai sei. Cel mai mare era în vîrstă de

ciune, desperare și disgust!... Nu aspir decăt la dîna cînd lupta sfîrșește.

— Dar' cine nu luptă? răspune tiocul cu aprindere. Cine oare nu-și sfășie carnea pe cărarea vieții? Dar' e viață de artist! P-ivesce m_e pe mine: lupt de 10 ani; sînt sîrac, am o femeie și un copil, dîna sînt ocupat a cîștiga hrana... ear' noaptea lucrez, gîndesc... Dar' atunci la lumina sobei, a lampei, sufletul meu se ridică, și cred în succese, pentru fericirea ființelor care dorm alături cu mine... Și vedeți dar' că am durerile, chinurile mele, dar' merg înainte, căci am credința mea!

Iulia era turburată; tot ce acest om îi dăce, o atînea mult la inimă; o viață întreagă plină de fericire îi trecu prin mînte; o l_e bine a ave curagiu, se gîndi.

Nu se pută opri a-și dice, cînd vră să plece:

— Nu, domnule, eu sînt care te-am iubit; aș fi trebuit să cetesc piesa d tale, dar' fiindcă n'am estit-o, vrei să-ți mi-o spui d ta?

Erau patru acte în această dramă, foarte straniu, de o mare impresiune. Cetia cu o mare convingere. Spusea adevărul. Sufletul lui întreg era acolo. După-ce sfîrși tînerul, ea întrebă pe servitoare:

— Dar' scrisoarea ai dat-o?...

— Iertare... Iertare, gîngăvi femeia, am creșut, am...

10 ani. Causa pentru care a făcut crima, e că a vrut să scape de neplăcerile educației pe tineri să soție, mamă vitregă a copililor. Nu cumva kultur-egyet-istii o să cîștige și aici, că mobilul crimei a fost „gentilețea” ce caracteriză pe cavalerii maghiari?

O rugare. Primim următoarele: Dni care au primit liste de colectare în favoarea școlii gr.-cat. din Șoimuș sunt rugați a le raporta cea mai curând posibilă până la 1 Noemvrie a. c., de când vom începe apoi cu darea de seamă și publicarea ofrandelor benevole înscrisse la casa școlii confes. sus pomenite. Cu toată stima. I. Baciu.

Di Svetozar Hurban, agerul luptător slovac, după cum spune „Budapester Hirlap” are să se prezente la curtea cu jurați din Pressburg, unde se va desbateră procesul de presă pentru articolul „Hienismul în Ungaria”. Procesul e socotit pe una din dările viitoare. Numita foaie scrie că Maghiarii din toată acea împrejurime abia așteaptă să înceapă desbaterile procesului, care promite a fi foarte interesant. Pe de altă parte cetim în „Magyar Hirlap” dela 13 Oct. că tinerimea slovacă din T.-S.-Márton întorcându-se în una din seriile dărilor trecute acasă dela o petrecere a trecut de-alungul orașului însoțită de muzică; se intona „Hei slovakii” și s’a strigat „Să trăiască Hurban” de suna orașul întreg. Foaia maghiară înjură, ca de obicei, pe bravi tineri slovaci, care cu toată barbaria maghiară, tot nu se descurgiază, ci manifestează în onoarea distinsului luptător Hurban.

Mort în baia de abur. În baia de abur din Timișoara s’a întâmplat la 10 c. o scenă într-adevăr agitată. Preotul român din Remetea, Nicol. Petrescu mergând cu toată familia în Timișoara s’a dus să iee o baie de abur. Abia stăt în câteva secunde în chila de abur, când fără de veste, cu un strigăt sfâșietor, cădu în jos fără răsuflare. Neorocitul a fost lovit de apoplexie. Toate încercările spre a-l readuce la viață au fost zadarnice.

Sciri militare. Foile din București spun că experiența apărării câmpului întărit Focșani a reușit de minune. Precisiunea și iuteala tirului au fost admirabile. M. S. regele României a rămas mulțumit de aceste experiențe. La ora 1 d. a. s’a oferit un dejun de cătră corpul oficerilor din garnisonul, la care au asistat M. S. regele și A. S. prin cipele Ferdinand și dl general Lahovary, ministrul de război. O baterie de asediu va începe săptămâna viitoare exerciții de tir de război la poligonul dela Cotroceni. Cu această ocaziune se vor face nouă încercări de luminare a poligonului.

Deschiderea sinodului din România. Sâmbătă va se deschide sesiunea de toamnă a sinodului României. Decretul de deschidere va fi citit de ministrul cultelor, domnul T. Ionescu.

Sciri sanitare din România. Scirile ce primesc din Basarabia foile române spun că starea sanitară a acestui ținut s’a îmbunătățit în mod simțitor. La Leova, cu deosebire după scirile oficiale, nu s’a mai constatat nici un caz de holera. Poporația e liniștită.

— Călătorii care merg în România prin Verciorova și Praelor vor începe să facă carantină de opt zile, chiar săptămâna aceasta în baracile provisorii ce se construiesc până la instalarea carantinelor definitive.

Dela Ligă. Duminecă în 27 c. a avut loc sfîntirea prapelului secțiunii Ligei din comuna rurală Șuțesci în România. Comitetul central executiv a fost reprezentat prin dl I. Lupulescu. Secțiunea Șuțesci este una din cele mai tinere secțiuni ale Ligei și este acum la care s’a făcut la țeară. Deja până acum ea întrec pe unele secțiuni din orașe chiar. Sărbarea ei de Duminecă a fost impunătoare. La ospetul dat după sfîntirea prapelului a luat parte tot poporul din loc. Această deșteptare a maselor de jos se datorează de sigur membrilor acelei secțiuni și în prima linie valorosului ei președinte dl C. G. Lupulescu, scrie „Bucureștii”.

Teatrul Național. „La Patrie” scrie că în curînd se va pune în repetiție la Teatrul Național din București piesa „Renegatul” de Mircea C. Dimitriad.

Seire desmîntită. Se telegrafează din Paris cu data de 12 c.: Ambasada rusescă și „Agenția Havas” de mîinte scirea răspîndită în general aici, că în contra țarului s’ar fi comis un atentat.

Cas de moarte. „Nationalzeitung” din Berlin anunță cu data de 11 c.: Astăzi dimineață a murit în Gion l. lacul de Geneva consilierul oficiului de externe Lothar Bucher.

Sinucidere. În Susák l. Fiume s’a sinucis, prin trei împușcături de revolver, elevul academiei de marină din Fiume Hugo Wittig, în etate de 23 ani. Causa sinuciderii a fost dragoste nefericită.

Aniversarea descoperirii Americii în New-York. După cum se telegrafează din New-York cu data de 11 c. n., sărbările din incidentul aniversării a 400-a a descoperirii Americii prin Columb s’au început la 10 c. Un cortegiu imponent de studenți dela toate școlile și colegiile de acolo a percurt străzile splendid împodobite. Vicepreședintele Morton a lăsat cortegiul să defileze pe dinaintea sa. Pe tribune erau mii de fete astfel împărțite, că colorile vestimentelor lor reprezentau stelele și vîrgile steagului Statelor-

Unite din America-de-Nord. În Harlem studenții au rupt stindardul dela o magazie al căru proprietar refuzase să arboreze stindardul american.

Vindecare durabilă. În casuri de reumatism cu dureri, dureri reumatice de spănare, membre și încheieturi se aplică cu cel mai mare succes frecări cu „Moll’s Franzbrantwein” u. Salz”. Prețul unei sticle 90 cr. Se expediază zilnic pe lîngă rambursă postală prin farmacistul A. Moll, furnizator de Curte c. și r., Viena, Tuchlauben 9. În farmaciile din provincie se se ceară expres preparate ale lui I. Moll cu marca de scutire și subscrierea lui.

VARIETĂȚI.

(Din curiozitățile expoziției dela Chicago.) Vor fi, se știe, și lucruri foarte ciudate la expoziția din Chicago. Între altele o chartă a Statelor-Unite, alcătuită din conserve; mazărea verde va forma lacurile, fasolea albă ghețarii și așa mai departe. Se va mai expune apoi un cașcaval, care înadevăr va merita numele de regele cașcavalurilor. Va cântări nu mai puțin de douăzeci și două de mii de livre! Se știe că după expoziție, acest cașcaval va fi transportat în Europa. Numai se nu călătorească singur.

(Arborii sacri.) Palmierul, stejarul și frasinul sînt trei arbori, care din vremuri vechi au fost considerați ca sacri. Cel dintâiu, care se află zugrăvit pe cele mai vechi monumente egiptene și asiriene e palmierul—dactilifer; el era simbolul lumii și al creației. O-reii și Arabii încă considerau palmierul ca o alegorie misterioasă a vieții omenești. El moare (se usuca) dacă îi tai capul, și despicarea unei crengi a lui îi împiedecă creșterea.

Stejarul deasemenea a fost considerat ca arbor sacru, mai cu seamă de națiunile din Nordul Europei. Când Venitrid a venit la 680 în Germania ca să predice religia creștină, înțaiul lui act a fost că a tăiat un stejar mare, pe care Saxonii păgâni îl consacrau zeului Thor.

Din lemnul stejarului, Venitrid făcu o biserică pe care a înclinat-o Papei. În vechime în Irlanda era legea că oamenii pentru cea mai mică greșală erau spîndurați. În țeară înse se afla în mijlocul unei câmpii mari un stejar urias, închinat sfîntului Coloman.

Irlandezii credeau că dacă poartă ei o mică coajă din acest arbor, atunci n’au să se mai teamă că vor fi spîndurați. Într-o zi fulgerul a zdrobit stejarul.

Nimeni nu utozează să pună mîna pe țandările lui. Un grădinar însă, mai îndrăgnet, și-a făcut opinci din coaja stejarului.

Dar îndată ce s’a încălțat cu ele picioarele i-au fost atîșne de lepră și în toată viața lui nu s’a putut vindeca de această boală teribilă. Celții, Germanii și Scandinavii venerau foarte mult bradul.

El era pentru ei arborul cel mai sfînt și juca un rol însemnat în religia lor. El era arborul lumii vecnic tînere și pline de viață (raiul), și reprezenta pe lîngă aceea cerul, pămîntul și infernul.

Posta redacțiunii.

Celor doi în Dea și altora mai mulți. Sînt „șinele” diplomații la mijloc. Materialul bogat ce avem în această direcție l-am pus pentru vreo câteva zile la o parte. Vă rugăm dar pentru paciență.

POSTA ULTIMA.

O conferență a naționalităților.

„Deut. Volksbl.” din Viena publică în fruntea numărului seu de Mercuri, 12 Octomvrie, ediția de seara, programul conferenței naționalităților, la care pe lîngă Românii din țările ungurești și din Bucovina vor lua parte delegați ai celor trei popoare sud-slavice ale monarhiei: Sârbii, Croații și Slovenii, — mai departe Slavii de Nord prin bărbați de încredere ai Cehilor, Rutenilor și Slovacilor. Conferența va fi la Viena. Programul îl vom publica mîne.

„Românul” care ne sosesce acum după amăzi aduce următoarea scire:

„George Sion, cântătorul limbii române și al libertății, a încetat din viață aș-dimineață la 4 oare. George Sion era din generațiunea aceea de bronz, care a luptat și a suferit pentru independența și mărirea patriei sale. Poesiile sale ne-au desmerdat jumătate de secol, prosa sa ni-a arătat istoria timpilor de încercări. Naționalist înfocat, el a combătut pe inimicii Terii-Românești. Când invasiunea ne amenința, el plîngea nefericirii țării.”

G. Sion a fost membru al Academiei-Române.

Bibliografie.

A apărut:

„Istoria universală, partea I., lumea veche pentru clasa I. secundară, de I. Clineu și G. Coman.

Cartea are 5 harte istorice în colorii întocmai ca harte de Kiepert.

A apărut:

„Gramatica limbii românești”. (Sintaxă, etimologie, fonetică și ortografie, stil), întocmită în două cursuri concentrice pentru școlile populare de Ioan Dăriu. Cursul I. pentru anul al 3-lea și al 4-lea de școală. Ediția a treia revădută. Prețul 25 cr. Editura librăriei Nicolae I. Ciurcu, Brașov.

A apărut:

„Sintaxa limbii germane”, ediția III., cu un vocabular român-german complet.

Cartea e aprobată de onor. minister al instrucțiunii publice și de vener. sinod arhiepiscopesc din Sibiu pentru școlile din Transilvania și Ungaria.

În editura Ralian și Ignat Samitca din Craiova a apărut:

„Dicționar latin-român”, cules după cei mai buni autori, de dl Dem. I. Popilianu, licențiat în litere și filosofie, profesor de limba română și latină la liceul Carol I. din Craiova. Prețul unui volum este de 8 lei.

A apărut:

„Cavinte de aur sau învățături înțelepte”, date de un părinte fiului seu din operele lui I. H. Campe. Tradus în limba română de Ioan Sonea, preot gr.-cat. în Seplac. Cu permisiunea prea ven. ordinariat. Gherla, 1892, tipografia diecesană.

A apărut:

„Geografie” pentru institutele pedagogice și școlile secundare după H. Guthe-Wagner de Patriciu Drăgălina, profesor la institutul pedagogic diecesan din Caransebeș. Tomul I.: Geografia fizică și descrierea continentelor Australia, America, Africa și Asia. Prețul 1 fl. Caransebeș, 1892. Editura autorului.

A apărut:

„Elemente de Geometrie” pentru anii din urmă ai școlii populare, pentru școlile civile, cursuri de repetiție și de adulți etc. De Domestiu Dogariu și Ioan Dăriu. Cu numeroase ilustrațiuni. Editura librăriei Nicolae I. Ciurcu, Brașov. Prețul 20 cr.

Au apărut:

„Elemente ungurești în limba română”, de Simeon C. Măndrescu, licențiat în litere. Prețul unui exemplar 4 lei.

De același autor: „Literatură și obiceiuri populare” din comuna Ripa-de-jos, comitatul Mureș-Turda. Prețul 3 lei.

Extrase din foi bisericești și școlastice.

Post vacant:

— Un post de capelan în parohia de cl. a II-a din Foretic, protopresbiteratul Orașești (diecesa Caransebeșului). Emolumentele împreunate cu acest post sînt: a treia parte din venitele parohiale.

Petițiunile sînt a se subțerne până în 27 Octomvrie v. a. c. oficiului protopresbiterat gr.-or. al Orașești.

Călimdarul zilei.

15/3 Octomvrie 1892.

Italian: Muc. Dionisie Areop.

Gregorian: Teresia.

Soarele: răsare 5.33, apune 4.50.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 12 Octomvrie n. 7 oare dimineață.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 727.4)	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vîntului
Observată	Diferența din prețid		
726.2	-2.7	+18.8 +10.3	SO

Din țeară 11 Oct. n. 7 oare dimineață.

Stațiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura după Celsius	Vîntul direcția	țara
Budapesta	762	+10.7	V	1
Sătmar	764	+14.8	SO	1
Cluj	764	+ 9.8	O	1
Orșova	764	+13.6	N	2
Arad	768	+10.5	NV	2
Panciova	768	+12.3	S	1

Sosiți în Sibiu.

La 13 Octomvrie n.

Hotel „New-Ihrer”. M. Kohn, din Viena. Schirkovitch, din Viena. Singer, din Eger. Leitner, din Richișo f. Wurzing, din Nürnberg, toți comercianți.

Economie.

Importul în România. Cetim în foile din România: Din cauza întinderii ce a luat holera în unele state din Europa, guvernul a oprit importul în România, din Rusia, Germania, Franța, Belgia, Anglia, și din porturile Mării-Negre ale Turciei de Asia, a obiectelor mai jos notate și anume: a) rufăria de corp și de așternut, ca articol de comerț întrebuințat, dar nespălăt, și rufăria murdă ca bagagiul al călătorilor (dacă n’a fost supusă desinfecțiunii la fruntării), vestimentele întrebuințate; b) eșantioanele de stofe (țesături), adrețele și rămășigele de stofe țesute de orice fel, petecetele de hîrtie; c) peile brute, beșicele și mașele sărate; d) pîrlul de bon, de cal, de porc, de cămilă, penele, fulgii, bumbacul, vata, lăna nespălăt; e) blănăriile și obiectele confecționate de blănărie; f) lăpturile, untul, branza, smîntăna și fructele proaspete; g) icrele, heringii și alți pesci sărați și afumați sau marinați; h) uleiul de olive în burduș. Aceste obiecte sînt oprite de a intra în România, fie că vin din țările mai sus enumerate, fie că au trecut prin cele țări. Din Austro-Ungaria: a) rufăria de corp și de așternut, ca articol de comerț întrebuințat, dar nespălăt, rufăria murdă ca bagagiul al călătorilor (dacă n’a fost supusă desinfecțiunii la fruntării), vestimentele întrebuințate; b) eșantioanele de stofe (țesături), adrețele și rămășigele de stofe țesute de orice fel, petecetele de hîrtie; c) peile brute, blănăriile și obiectele confecționate de blănărie; d) lăna nespălăt și vata; e) lăpturile, branza, untul, smîntăna și fructele proaspete. Din Olanda: Heringii și alți pesci sărați și afumați sau marinați.

Piața cerealelor din portul Brăila.

Operațiunile efectuate în 27—28 Septemvrie v. 1892.

P. D. Vamvuris lui Peiranu fils & Co., grâu 3800 hect., 10.55 lei. P. D. Vamvuris lui Peiranu fils & Co., grâu 3300 hect., 9 lei. A. Kohn lui L. Mendl & Co., grâu 3200 hect., 10 lei. O. Silberstein lui U. I. Negroponte, grâu 500 hect., 8 lei. G. Vasilescu lui I. Zoref, orz 500 hect., 4.70 lei. A. Carantino lui M. Cohen, grâu 1850 hect., 9 lei. Tzuclos & Lecos lui U. I. Negroponte, grâu 2900 hect., 8.55 lei. V. P. Sasu lui A. Erfling, orz 2650 hect., 4.75 lei. Bril. & Reivici lui Reischer, orz 2000 hect., 5.70 lei. E. Nichiforescu lui Reischer, orz 3500 hect., 6.40 lei. A. Verona lui M. Wolf, orz 1100 hect., 5.87½ lei. P. Violato lui L. & M. Feitler, secară 2660 hect., 8 lei. V. V. P. Sasu lui L. Mendl & Co., orz 2350 hect., 4.50 lei. V. P. Sasu lui L. Mendl & Co., orz 600 hect., 4.50 lei. V. P. Sasu lui L. Mendl & Co., orz 1900 hect., 4.72½ lei. V. P. Sasu lui F. Carnevali, grâu 1700 hect., 10.35 lei. Gard. & Marcheto lui Galatzio frăres grâu 2670 hect., 8.02½ lei. G. Grosiovi lui L. Mendl & Co., grâu 9000 hect., 9.50 lei. Th. Dimitriad lui Bloch & Co., grâu 2850 hect., 7.20 lei. Nistor lui O. Silberstein, grâu 900 hect., 10.15 lei. E. Georgief lui O. Silberstein, grâu 1900 hect., 10.35 lei. Bach lui L. & M. Feitler, grâu 3500 hect., 8.35 lei. Petcu lui L. Reischer, meu 2100 hect., 4.85 lei. J. J. Paspali lui O. Silberstein, meu 1270 hect., 4.80 lei. Archbold & Youghaparian lui U. I. Negroponte, fasole 3500 hect., 9.82½ lei. N. V. Perlea lui L. Mendl & Co., orz 3300 hect., 4.60 lei. N. V. Perlea lui L. Mendl & Co., orz 3100 hect., 4.65 lei. N. V. Perlea lui L. Mendl & Co., 1025 hect., 4.65 lei. N. V. Perlea lui L. Mendl & Co., orz 2075 hect., 4.75 lei.

Cereale aflate în deposit.

Pe apă: grâu 207.350 hect., secară — hect., porumb 55.640 hect., orz 15.930 hect., fasole 9350 hect., rap. — hect., ovă — hect., meu — hect.

Pe uscat: grâu 261.430 hect., secară 7220 hect., porumb 59.710 hect., orz 89.846 hect., fasole 8600 hect., rap. 1400 hect., ovă — hect., meu 1600 hect.

Prețul mărfurilor.

Tirgul de rimătar în Stelabruch. În 12 Octomvrie n. s’au notat: ungurești bătrâni grei — cr. până — cr., ungurești grei tineri 45.— cr. până 45½/2 cr. de mijloc — cr. până — cr., ușori 47.— cr. până 48.— cr., marfă țărănească grea — cr. până — cr., de mijloc 44½/2 cr. până 45½/2 cr. ușor 46.— cr. până 47.— cr., românești, de Bakony, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr., până — cr., transito ușori — cr. până — cr. transito sârbesci grei 44 cr. până 44½/2 cr. transito de mijloc 45½/2 cr. până 45 cr., transito ușori 46.— cr. până 46.— cr.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 12 Oct. n. 1892.

Societate	Calitatea	Prețul per 100 chilogr.	Calitatea	Prețul per 100 chilogr.
		dela		pînă
Grâu				
Bănățenească vechi	74	—	75	7.35
Grâu dela Tisa	74	—	75	7.45
Grâu „Pasta”	74	—	75	7.40
Grâu de Alba-Reg.	74	—	75	7.40
„Bacloa”	74	—	75	7.45
Grâu ung. de Nord	74	—	75	—
Sămînța, v. c. l. c. n. c.				
Săcăr		70—72		6.50
Orz	Nutrăța de vîna	60—62		5.30
	de bere	62—64		5.70
Orz	—	80—81		5.60
Căcuras (porumb)	bănăț.	75		4.80
	de alt soi	78		4.75
Meiu Hringă		—	11.—	11.30
Grâu	de toam.	7.53		7.55
Căcuras	Sept.-Oct.	—		7.35
Orz	Sept.-Oct.	5.08		5.10
	de primă.	5.67		5.69
	Aug.-Sept.	—		—
Produse diverse				
Hom. de trif.	Lucerul ungurească	44.—	52.—	
	roșie	58.—	66.—	
Oleu de rap.	rafinat	51.—	52.—	
Uns. de porc	dela Pesto	52.—	52.50	
	dela (cără	—	—	
Slănină	afumată	43.80	44.—	
	afumată	52.50	53.—	
Său	—	35.—	36.—	
Prune	—	—	—	
Lietar	slavon, nou	20.—	22.—	
	bănățenească	20.75	21.—	
Miere	brută	—	—	
	galbînă străcurată	—	—	
Ceară	de Rosenau	140.—	141.—	
Spirt	brut	16.—	16.25	
	Drojdițe de spirt	17.75	18.25	

Cursul pieței din Sibiu.

Din 12 Octomvrie a. 1892.

Hărtie-monetă română	Camp.	9.45	vînd.	9.52
Lire turcești	—	10.60	—	10.70
Imperiali	—	9.60	—	9.70
Ruble rusești	—	1.17	—	1.18

Bursa de Budapesta.

Din 12 Oct. n. 1892

Renta de aur ung.	6½/2	—	—
„hărtie”	4½/2	112.52	—
Imprumutul câșilor ferate ung.	5½/2	100.00	—
Amortizarea datoriei câșilor ferate de Ost. ung.	—	120.50	—
(1-a emisiune)	—	117.50	—
Amortizarea datoriei câșilor ferate de Ost. ung.	—	100.25	—
(2-a emisiune)	—	94.50	—
Bonuri rurale ung.	—	95.—	—
Obligațiunile desp. regalilor	—	100.—	—
Imprumut cu premiu ung.	—	144.50	—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	—	—	—
Renta de hărtie austriacă	—	96.25	—
„de aur austriacă	—	96.—	—
Losurile austriece din 1890	—	115.—	—
Acțiunile băncii austro-ungare	—	151.—	—
„de aur austriacă	—	908.—	—
„de credit ung.	—	358.50	—
„aust.	—	313.—	—
Seriuri fonciare ale institut. de cred. și economii	—	101.—	—
„Albina”	—	—	—
Argintul	—	—	—
Galben împărătesc	—	5.67	—</

Nr. 3091/1892.

[5019] 2-2

Concurs

pentru ocuparea postului sistemizat de vichenotar comunal în Seliște devenit în mod definitiv vacant.

Cereri de competență instruite conform legii se 'mi-se aștearnă cel mult până în 25 Noemvrie a. c. st. n.

Salarul anual face 400 fl.

Vichenotarul comunal este în special însărcinat cu toate agendele de dare și cu cele împreunate cu catastrul de vite.

Seliște, în 10 Octomvrie 1892.

Pretorul-suprem:

Liviu de Lemény.

A apărut și se află de vânzare la Institutul Tipografic în Sibiiu

SAVITRI.

Povestire indică din Mahabarată.

Traducere

de

G. B. Duică.

Cu o prefață de Ioan Slavici.

Prețul unui exemplar:

25 cr. = 50 bani.

(Cu trimitere pe poștă 5 cr. porto).

Moll's Seidlitz Pulver

(Pravuri-Seidlitz ale lui Moll).

Veritabil numai atunci, când fiecare șatula este provădută cu marca de scutire și cu iscalitura lui A. Moll.

Efectul vindecător durabil al pravurilor-Seidlitz ale lui A. Moll contra celor mai cerbicoase boale de stomach și de pânțec, sgârșiri și arsură de stomach, obstipație habituală, boale de ficat, congestiuni de sânge, hemoroidi și cele mai diferite boale femeiesci, au procurat acestui excelent mijloc de casă de mai multe decenii o răspândire ce mereu crește.

Prețul unei șatule originale sigilate 1 fl. v. a.

Falsificate se urmăresc judecătorește.

Moll's Franzbrantwein u Salz

(Vinars sărat și sare al lui Moll).

Veritabil numai atunci, când fiecare flacon poartă marca de scutire alui A. Moll și este închisă cu plomba A. Moll.

Vinarsul sărat al lui Moll este un mijloc popular bine cunoscut cu deosebire ca mijloc alinător de durere pentru frotare la podagră și reumatism și la alte urmări ale răcelii.

Prețul unui flacon original plombat 90 cr.

Moll's Salicyl-Mundwasser.

(Apă de gură de salicil alui Moll).

(Basată pe natron cu acid de salicil).

Curățind zilnic gura este cu deosebire importantă pentru copii de orice etate și pentru oameni mari, căci asigură conservarea dinților sănătoși și scutește de durere de dinți.

Prețul unui flacon provădut cu marca de scutire alui A. Moll 60 cr.

Expediția principală prin

Farmacistul A. MOLL, furnisor de curte imp. și regesc, Viena, Tuchlauben 9.

Comande din provincie se efectuează zilnic prin rambursă postală.

În depozite se se ceară expres preparatele provădute cu iscalitura și marca de scutire alui A. Moll.

Depozite în Sibiiu:

[1615] 31-52

La farmacistii Carol Herzberg și C. Müller.

Legea veterinară.

Prin articolul de lege VII. din 1888 s'au regulat în patria noastră afacerile veterinare. Nu numai fiecare proprietar de vite are trebuință de cunoștința dispozițiilor acestei legi, dar și toate primăriile comunale. Aci se regulează toate afacerile cu pasapoarte, cu tirgurile de vite, cu boalele contagioase etc. etc. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a publicat o explicațiune populară a acestei legi. Reuniunea agricolă română din Sibiiu s'a îngrijit pentru traducerea acelei broșuri în limba română, care poartă titlul:

Învățătorul Munteanu

împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe despre

LEGEA VETERINARĂ

și

BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(184 pag. VIII.).

Broșura costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra dela

Institutul Tipografic în Sibiiu.

Mai înainte strada Cisnădiei Nr. 20.

Cel mai nou stabiliment mare

„La Împăratul Romanilor“

strada Cisnădiei Nr. 6

în noul edificiu al cancelariei comandai de corp.

DEPOSIT DE HAINE GATA PENTRU DOMNI ȘI COPII

după cel mai nou Genres, mai ales confecțiune proprie, întocmirea și ajustarea hainelor gata se face după ori-ce corp gratuit.

Mare atelier de croitorie,

provădut cu un deposit corespunzător de toate stoffele de modă indigene și străine,

pe lângă cea mai promptă executare după măsură,

întrecând pe ori-care concurent, recomandă

ISAC ASCHER,

deposit de vestminte și atelier de croitorie

la „Împăratul Romanilor“.

Mutat din strada Cisnădiei Nr. 20.

Diverse articole pe lângă plățirea în rate.

Diverse articole pe lângă plățirea în rate.

La „Institutul Tipografic“ în Sibiiu se află următoarele tablouri de vânzare:

Deputațiunea română la Viena.

Prețul 1 fl. 50 cr.

Vandalismul din Turda,

6 fotografii, care reprezintă după natură casele dlui Dr. Rațiu după devastarea lor.

Prețul fiecărei fotografii 1 fl.

A apărut:

Clara Milici

Novelă

de

I. Turghenev.

Traducere din limba rusă de

Enea Hodoș.

Institut Tipografic în Sibiiu.

„ZACHERLINUL“

e cel mai renumit mijloc în contra tuturor insectelor.

Semnele „Zacherlinului“ ce are un efect uimitor sunt:

1. Sticla sigilată. 2. Numele „Zacherl“.

[1784] 12-12

Prețul: 15 cr., 30 cr., 50 cr., 1 fl.

În Sibiiu la dl J. B. Misselbacher sen.,
Ludwig Fuchs,
Franz J. Wagner, (vorm.
Const. Bugarsky),
Josef Wagner,
Joh. Billes,
Gustav Gürtler,
Carl Herzberg, Apoth.,
G. W. Grohmann,
Franz Jahn Söhne,

În Sibiiu la dl Josef Schwarz,
Wilh. Frank,
R. Gardik,
Jul. Ballmann,
Friedr. Homm,
Gust. Frank,
Gustav Kessler,
Josef Jikeli,
K. Tartler,
C. A. Markovatz.

În Sibiiu la dl Friedr. Ziegler,
Ludwig Kurowski,
F. A. Reissenberger,
Andreas Göbbel,
Mich. Mathias,
Rud. Schuster,
Jos. Zimmermann,